

BAĞLANMA KURAMI

Bağlanma Nedir?

Bağlanma, kişinin kendisi için önemli gördüğü bir başkasına (bağlanma figürü) karşı geliştirdiği güçlü duygusal bağlardır.

Çocuklukta ki bağlanma...

Çocuk ile bakım veren kişi arasında gelişen ilişkide,

- çocuğun bakım veren kişiyle yakınlık arayışı ile kendini gösteren,
- özellikle stres durumlarında belirginleşen,
- tutarlılığı ve sürekliliği olan duygusal bir bağ olarak tanımlanmaktadır.

Bağlanma kuramının üç temel ilkesi vardır...

1. İnsan yavrusu bağlanmayı kolaylaştıracak bir davranış repertuarı (emme, izleme, gülümseme, ağlama, dokunma) ile doğar.
2. Yakınlığın sürdürülmesi, diğerinin de yakınlaşma gereksinimini karşılar.
3. Yaşanan deneyimler sonucu çocuk kendine ve dış dünyaya bir anlam verir. Bunu yeni ilişkilere genelleyerek bütünleştirir ve bir zihin modeli şeklinde içselleştirir.

**JOHN
BOWLBY**

Bowlby, suç işleyen erkek çocuklarla yürüttüğü çalışmasının sonucunda,

- anne ile bebek arasındaki duygusal bağa gereken önemi vermeden gelişim sürecinin anlaşılamayacağını,
- anne-bebek arasındaki bağ herhangi bir nedenden ötürü koptuğunda, çocuğun son derece ciddi ve olumsuz problemler yaşadığını ileri sürmüştür.

- Anna Freud'un yanında çalışmış olan James Robertson ile birlikte, ayrılma ve yeniden bir araya gelme açısından, ebeveynler ile çocuklar arasındaki etkileşimi gözlemiştir.
- Robertson ve Bowlby, birkaç günlük kısa ayrılmanın neden olduğu sıkıntıyı anlatan "**iki yaşındaki çocuk hastaneye gider**" (a two year old goes to the hospital) isimli filmi yaparlar.
- Bu film, batı kültüründe hastaneye yatılması gereken ve ebeveyninden ayrı olan psikolojik sağlığı bozuk çocukların tedavisinde güçlü ve olumlu bir etki yapar.

- Bowlby, Harlow'un bebek maymunlarla yaptığı çalışmayı da içeren hayvan araştırma literatüründen de etkilenmiştir.
- Harlow'a göre, anne-çocuk arasında oluşan karşılıklı sevgi bağının ileriki yaşantıya olan en büyük katkısı, diğer insanlarla kurulan tüm ilişkilerde güven duygusunun temelini oluşturmasıdır.

**MARY
AINSWORTH**

- İlk olarak Bowlby tarafından ileri sürülen bağlanma kuramı, Ainsworth ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir.
- Ainsworth, bağlanma kuramının işe vuruk tanımını yapan kuramcıdır.
- Uganda ve Baltimore projelerinde, ev ziyaretleri yaparak anne-bebek etkileşimini incelemiştir.

Ainsworth bu çalışmaları ile 'güven' kavramı üzerine aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır:

1. Çocuğun öğrenme isteği, onun etrafındaki dünya hakkında meraklanmasına ve onu keşfetmesine neden olur.
2. Fakat öğrenme başlı başına bir güvensizliktir; çünkü deneyim kazanmak veya öğrenmek için çocuğun bazen anneden uzaklaşması gerekebilir.
3. ocuk dünyayı keşfederken, korkmaya ve rahatsız olmaya başladığında, bir aile figürüne dönebiliyorsa, yani ona ulaşabiliyorsa, bu çocuğun kendini güvenli hissetmesini sağlayacak ve onu rahatlatacaktır.
4. Ebeveynlerin ulaşılabilirliği, çocuğa öğrenme ve keşfetme için güven temeli sağlamaktadır.

Yabancı Ortam Tekniği

- Bu prosedüre göre bebekler, yirmi dakika boyunca bir oyun odasında gözlemlenir.
- Bu arada çocuğun bakıcısı (genelde annesi) ile bir yabancı (araştırmacının bir yardımcısı) belirli aralıklarla odaya girip çıkarlar.
- Çocuğun odada yaşanan durumlara (yabancının varlığı, annenin yokluğu vb.) verdiği tepkiler videoya kaydedilir.
- Bu olaylar sırasında çocuğun iki davranışı gözlenir:
 - a. Çocuğun keşif davranışı (yeni oyuncaklarla oynaması vb.)
 - b. Çocuğun, annesinin gidiş ve dönüşlerine verdiği tepkileri

BAĞLANMA ÖRÜNTÜLERİ

Bağlanma biğimi ya da örüntüleri,

yaşamanın erken dönemlerinde belirlenen ve süreklilik gösterdiği düşünölen, kişinin diğer insanlarla ilişki kurma şeklini biçimlendiren bir fenomendir.

- Ainsworth yabancı durum testi ile laboratuvar ortamında annesinden ayrılan ve sonradan annesiyle buluşturulan çocukların tepkilerini, güvenli ve güvensiz bağlanma örüntüleri açısından değerlendirmiş ve bunları 3 gruba ayırmıştır:
 1. güvenli (secure),
 2. kaygılı / kaçingan (anxious/avoidant)
 3. kaygılı / kararsız (anxious/ambivalent)

Çocukluk döneminde bağlanma

Bebekliğinde güvenli bağlanma stili gösteren çocukların, güvensiz bağlanma stili gösteren çocuklara göre, çocukluk döneminde;

- daha fazla yeterlik ve kendine güven duygusuna sahip oldukları,
- yetişkinlere daha az bağımlı oldukları,
- verilen görevlerde daha sebatkâr oldukları,
- Bebeklikteki bağlanma stili, çocukluk dönemindeki **sosyal ilişkileri** de etkilemektedir